

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpolodne ter stane z izrednimi prilagami ter s »Kazipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 13 K 20 h. ali gl. 6-60
 pol leta 6 » 60 » » » 3-30
 četrt leta 3 » 40 » » » 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici tev. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane na ročnine se ne oziramo.

Oglaš in poslanice se računijo po petit-vrstah: če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostora — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavric.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nad tr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadstr. na levo v tiskarni!

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

»PRIMOREC«

izhaja neodvisno od »Soča« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Šolski ulici, Jellersitz v Nunski ulici in v Korenski ulici št. 22; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. — Telefon št. 83. — »Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Deželni zbor.

IX. seja.
(Konec.)

Podpore: Prošnja Alojzija Makovca z Brijij za škodo pri gradnji napajališča se odstopi dež. odboru. — Županstvu kočbanskemu se dovoli 500 K za most v Slavčah, črniški občinski za most Viln 400 K, županstvu mavhinskemu za razširjenje ceste proti Devinu 800 K, cestnemu odboru sezanskemu za cesto Stanjel-Dutovlje-Trst 2500 K, prebivalcem v Preserju za napravo sesalke v obč. vodnjaku 600 K, cestnemu odboru komenskemu za cesto Pliskovica-Velikidol-Tublje-Brje 6000 K, županstvu črniškemu za vodovod 700 K, kmetijski zadrugi v Ročinju 300 K, cestnemu odboru v Ajdovščini, v Komnu in Bovcu po 1500 K, cestnemu odboru v Tolminu 3000 K, cerkljanskemu županstvu za nove ceste 2000 K, županstvu v Medani za cesto Medana-Prevali-Moša 2000 K, za vodnjak istemu županstvu 1200, kmetijski zadrugi v Ročinju drugi rok 150 K, zadrugi mlekarici tolminski za sirarnico 1000 K, mlekarji zadrugi v Cerknem 400 K, vino in sadjarskemu društvu v Naklem 200 K, v Komnu 300 K, v Rihembergu 300 K, pogorelcem v Polju (Šentviškgora) 500 K, županstvu v Libušnjem za vodovod v Smasteh 600 K, za razširjenje Nadižine ožine pri Robiču 400 K, županstvu v Kamnjah za cesto na Čaven 400 K, za razširjenje ceste Slivno-Nabrežina 400 K, peticije, da bi se vino in pivo enako obdačilo, se odstopi dež. odboru, 20.000 K podpore v 4 obrokih se dovoli za gradnjo ceste Ozeljan-Dobravo, prebivalcem v Kočji (Cerkno) za vodovod 600 K, županstvu v Drežnici za kanalizacijo 700 K, občini Podbrdo 1600 K, prošnja občine Volče za gradnjo mosta se odstopi dež. odboru, da izplača podpore 500 K pod stavljenimi pogoji, županstvu v Gabrijah za gradnjo mosta 1000 K, gospodarskemu svetu v Daneh za gradnjo vodovoda 1800 K, županstvu na Grahovem se dovoli za vodovod 1600 K, če da tudi vlada svoj prispevek, cestnemu odboru cerkljanskemu 2000 K, če prispeva tudi vlada. Vzgo-

jevalni donesek sinu pok. učitelja Trampuša 100 K, Ani udovi Kuntih 300 K, Angeli vd. Žepič za dve leti 72 K, udov. Jelinčič 400 K, slov. Alojzijevišču 600 K, Kar. udov. Vodopivec 300 K.

To so podpore, namenjene slov. delu dežele.

Prispevek za protimalarično akcijo 6000 K, obč. gradiščanski za brambna dela ob Soči 300 K, za nasipna dela v Škodovaki 1800 K, za podaljšanje nasipa v kraju Pelizon 2000 K, županstvu Poljanskemu za napravo sesalke 400 K, županstvu turjaškemu za razna dela 400 K, občini Fara za asaniranje 1500 K, za obrtne šole v Ajelu, Červinjanu, Ločniku po 1200 K vsaki, mestni glasbeni šoli v Gorici 1050 K, za ureditev hudournika Koren pri Chiopris-Viscone 1700 K, za brambena dela ob Soči pri Majnici 1200 K, društvu Sv. Vincenc P. 600 K, laškemu Alojzijevišču 600 K, za zajezenje brega Soče pri Zdravščini 1600 K, H. Bombig za sestavo geogr. karte naše dežele 800 K, cestnemu odboru krminskemu 3000 K, podpora za zajezenje Soče v kraju Novali pri Brumi v Vilešu 1500 K, kmetijskemu oddelku v Červinjanu 4000 K, sadjarski zadrugi v Ajelu 400 K, R. Bombig za napravo uzornega vinograda 100 K, obč. Medoja za vodnjak 800 K, prispevek za delavski posredovalni urad 2000 K, dobrotelnu zavodu v Gorici 1000 K, Jos. Bramo 200 K, obč. Ločnik za obč. koristna dela 1200 K, zdravilišču v Gradežu 800 K, za gradnjo mosta v Marijanu 400 K, obč. v Romaslu 400 K, za vas Št. Vid ob Tern 800 K, za zajezenje Soče pri Sv. Petru 700 K, olepševalnemu društvu Progresso 500 K, goriškemu municipiju za nakup učnih sredstev za c. kr. realko v Gorici 1000 K, A. Scarda se dovoli podpore 400 K.

Sprejet je bil zakon za razdružitev županstva svetokriškega v Sv. Križ in Vel. Žablje. Sprejme se zakon za kozjerejo in paše, prošnja društva »Šol. Dom« se odstopi dež. odboru. Sprejme se z glasovi Lahov predlog, da se proglasi cela dežela kot po trtni uši okužena. Prošnja c. kr. kmetijskega društva za podporo se izroči dež. odboru.

Iz Gautschevega govora.

Na kratko smo že povedali, kaj je izjavil ministerski predsednik v poslanski zbornici v torek. Ker je pa ves govor pomemben, ga podajemo tu v glavnih potezah.

Gautsch je povdarjal najprvo potrebo ustavopravnega dovoljenja potrebščin, v to svrhu predloži vlada šestmesečni proračunski provizorij ter prosi hitre rešitve in sicer ne le iz državnopravnih marveč tudi iz narodnogospodarskih razlogov, ker se v tem slučaju ne gre za zaupnico, ampak za upravna sredstva. Povdarjal je, da je ostalo nespremenjeno stališče vlade glede razmerja do Ogrske. — Nadaljuje je povdarjal, da morajo ostati nedotaknjene skupne zadeve, posebno pa skupnost vojske v smislu pogodbenih zakonov ter je obširno razpravljajal o določbah glede jezikov v polkih; naglašal je, da isti ni nikaka novotarija, ki ne bo ovirala, da si pribori vojska nove slave, ko bo potreba. — Glede gospodarskega razmerja do Ogrske vstraja vlada nepremično na stališču skupnosti, katero ohraniti je možno le tedaj, ako sprejme ogrska vlada dogovore prejšnje vlade glede ureditve gospodarskih razmer obeh državnih polovic brez daljnih koncesij od naše strani. Glede skupnih potrebščin monarhije predloži vlada zbornici zakonski načrt pravočasno, tako, da bo izključeno vsako preirganje glede pokritja stroškov skupne uprave. Nikakor ne more vlada postopati v tako važni zadevi na lastno odgovornost ter odgovarja važnosti zbornice, da sklene v pravem času pooblastitveni zakon, s katerim poda oporo dejstvenim razmeram, odgovarjajočim vladnim odredbam.

Prehajaje na minola deželnozborska zasedanja je ministerski predsednik v prvi vrsti omenil reformo deželnega in deželnovolilnega reda na Moravskem, posledice kompromisa obeh strank, ter je izrazil uado, da bo ta uspeh, ki ga je pripisati zmernosti obeh narodov na Moravskem, vplival vzgledno in vzpodbujevalno tudi na druge dežele z različnimi narodnostimi.

Nasproti vsestranski zahtevi po nadomestitvi splošne kurije v deželnih zborih s

splošno in enako volilno pravico zastopa vlada stališče, da splošna volilna pravica z ozirom na veliko razliko delokrogov deželnih zborov in državnega zastopstva nikakor ne more izpodriniti iz deželnih zborov načela zastopstva interesov, ker so posebni gospodarski interesi, katere imajo zastopati deželni zbori, vspešneje zavarovani po onem načelu, nego po splošni volilni pravici.

Na to je ministerski predsednik prešel k volilni reformi ter je konstatiral, da zbornica sklepom od 6. oktobra t. l. sicer ni formalno sklenila nujnosti vprašanja o uvedanju splošne volilne pravice, pač pa je priznala neizogibno potrebo iste. (Splošno pritrevanje.) S tem sklepom je torej zbornica nujno pozvala vlado, naj temeljito in nepristransko prouči to vprašanje, valed česar se je odredilo takojšnjo nabavo potrebnega gradiva ter pretresanje istega. — Zbornica iz tega torej lahko razvidi, da vlada ni potrebovala v to nikakoršnega posebnega bodrila, izlasti niso tega pospešile razne demonstracije. (Mejkljici.) Vladi je zadostoval sklep zbornice in jasno spoznanje, da ako ona v tem temeljnem vprašanju ne prevzame vodstva, si tudi ne sme več prisvajati imena vlade. Tudi ako odpadejo posamezne volilne kurije, mora sestava avstrijske zbornice odgovarjati sorazmerno vsem kulturnim in narodnim silam države. Pokazuje na historični razvoj volilnega prava avstrijskega, ki se sistematično spopolnjuje, narisal je ministerski predsednik temeljno načelo bodoče reforme in je naglašal, da se mora pri novej volilnej reformi vzdržati temelj, da pridobljena javna prava veljajo tudi za bodočnost. — Vsled tega ne more vlada misliti na to, da odzvende nepisanimi volilno pravico, niti da je omejuje na gospodarsko-samostojne osebe. Pač pa odločuje nastanjenje le čas, v katerem se more izvrševati volilno pravico v dotični občini; vsled tega se da ta določba še spremeniti, posebno še, ker se s tem odloča večja stalnost v narodnih volilnih okrajih in bi se s tem varovalo narodno posestno stanje z ozirom na kratke spremembe. Skrbno je treba nadalje presojeti vprašanje glede popolnega varstva svobode in osebnosti volilca in da se zabrani

- 78 -

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.
(Dalje)

»Torej se oženite z njo,« pravi grof in na neki poseben način zmaje z rameni.

»Da,« odvrne Morcerf; »toda to za mojo mater ne bode razočaranje, ampak bolečina.«

»Torej se ne oženite,« pravi grof.

»Videti hočem in poskusiti, in vi mi bodete svetovali, ali ni res? In če mogoče, me rešite iz te zadrege. O, da bi ne napravil žalosti svoji materi, mislim, da bi se celo lahko spril z grofom.«

Monte-Cristo se obrne; videti je bil ginjen.

»Ej,« pravi Debray, ki je sedel na drugem koncu salona v globokem fotelju ter držal v desnici svinčnik in v leviči svojo bilježnico, »kaj pa delate? Skico po Poussinu?«

»Jaz?« pravi ta mirno. »O, da, skico! Za kaj takega ljubim slikarstvo preveč! Ne, ne, jaz pišem številke.«

»Številke?«

»Da, računim, in indirektno se to tiče vas, Morcerf. Računim namreč, koliko je dobila tverdka Danglars, ko je zadnjič rastla vrednost Haitiskih papirjev: fondi so poskočili v treh dneh od dvestošest na štiristodevet, in razumni bankir jih je nakupil mnogo po dvestošest. Dobiti je moral tristo tisoč liber.«

»To še ni najboljšo, kar je naredil,« pravi Morcerf; »ali ni dobil to leto s španskimi boni cel milijon?«

»Čujte, moj ljubi,« pravi Lucien, »gospod grof Monte-Cristo vam poreče z Italijani:

Danaro è santia
Metà della Metà. (*)

In to je še mnogo. In kadar slišim take stvari, samo zmajem rameni.«

»Toda imenovali ste Haiti?« pravi Monte-Cristo.

»O, Haiti, tu je stvar drugačna: Haiti je écarté francoske borzne igre. Človek lahko ljubi boouitte, hrepeni po rohistu in je zaverovan v boston, a vendar se vsega tega naveliča; toda écarté se vrne vedno, to je čisto posebna stvar. Torej gospod Danglars je prodajal večeraj po štiristo šest in vtaknil v žep tristo tisoč frankov. Če bi bil čakal do danes, ko so padli boni na dvestopet, bi bil, meste da je dobil tristo tisoč, izgubil dvajset-ali petindvajset tisoč.«

»In zakaj so padli boni s štiristodevet nazaj na dvestopet?« vpraša Monte-Cristo. »Oprostiti mi morate, kajti o vseh teh borznih spletkah vem jaz zelo, zelo malo.«

»Ker sledijo poročila drugo drugemu,« pravi Albert smehljaje, »a drugo drugemu niso jednaka.«

»Ah, vraga,« meni Monte-Cristo, »gospod Danglars riskira v jednom dnevu tristo tisoč frankov! Ej! Torej je res neizmerno bogat?«

»A pravzaprav te igre ne igra on,« reče živahno Debray, ampak gospa Danglars. Ta je resnično neustrašljiva.«

»Toda vi, ki ste razumni, Lucien, in ki ste pri viru vseh poročil ter poznate njihovo malo vrednost, bi jo morali brzdati,« pravi Albert s smehljajem na ustnicah.

»Kako naj bode to mogoče meni, če ni mogoče niti njenemu možu?« vpraša Lucien. »Znan vam je značaj baronice; nihče nima vpliva na njo, in vedno stori le to, kar se zljubi nji sami.«

*) Denar in svetlost polovica polovice.

»O, če bi bil jaz na vašem mestu!« pravi Albert.

»No?«

»Jaz bi jo ozdravil; to bi bila usluga, izkazana njenemu bodočemu zetu.«

»Kako?«

»Ej, vraga, to je zelo lahko. Dal bi ji neki nauk.«

»Nauk?«

»Da. Ker ste ministrov tajnik, se pripisuje vestem, katere razširite vi, velika važnost; sploh ne odprate vest, da bi bančni agentje ne zapisali takoj vsake vaše besede. Dajte ji izgubiti večkrat zaporedoma v celem do sto tisoč frankov; to jo napravi previdnejšo.«

»Tega ne razumem,« zajeclja Lucien.

»Vendar je čisto jasno,« odvrne mladi mož z najvnostjo, ki ni imela na sebi nič prisiljenega; »naznanite ji neko jutro nekaj čisto nezasišlanega: telegrafično poročilo, katero morete vedeti samo vi, na primer da je bil večeraj Henrik IV. pri Gabriellu. To bo vrednost fondov neizmerno povišalo, ona vravna po tem svojo igro na borzi ter neizogibno izgubi, če pravi drugi dan Beauchamp v svojem žurnalu: »Ni prav, da dobro pončeni ljudje trdijo, da je bil kralj Henrik IV. predvečeranjem pri Gabriellu; ta vest je popolnoma izmišljena! kralj Henrik IV. ni zapustil Pont-Neufa.«

Lucien se prisiljeno zasmaje.

Monte-Cristo, dasi navidezno malomaren, ne presliši niti zloga tega pogovora, in zazdi se mu celo, da je odkrilo njegovo ostro oko v zadregi zaupnega tajnika neko skrivnost.

Vsled te zadrege, katere Albert ne opazi, prikrajša Lucien svoj obisk; bilo mu je res neprijetno. Grof, ki ga spremi, mu reče po tihem nekaj besed, na katere odvrne Debray:

»Zelo rad, gospod grof; sprejemam.«

vsa te porizem. (Živahna pohvala). Najvažnejša vprašanje je pa varstvo narodnih manjšin proti premoči števila volilcev. Vlada je mnenja, da najbolje varstvo narodnih manjšin nudijo majhna, narodno kolikor možno omejena volilna okrožja. Radi tega predloži vlada zbornici tako razdelitev v volilna okrožja, da se vključijo obziru na naseljenja in sloje posameznih narodnosti vendar kolikor mogoče izogibljive narodnim sporom in tako pripravljajo bodočnost misli narodne avtonomije. (Živahna pohvala). — Povsem nevsprejemljivo dozdeva se vladi navadno razdeljenje mandatov po proceduralnih razmerah prebivalstva, zlasti ker ne bi odločevalo mehanično število razmerja nego le narodnostno in kulturno razmerje sil. Že § 6. drž. temeljnega zakona odločuje razdelitev mandatov na posamezne pokrajine. Skušajmo na slični način v novem državno-zbornem zakonu ugoditi vrednosti teh pokrajin tudi potem, ko bodo odpravljene volilne kurije. Vlada ima pred vsem v mislih, da bodo posamezni volilni okraj kolikor možno enotno omejeni v narodnostnem oziru: posamezni občinski okraj naj se združijo, kjer le možno, v enotne volilne okraje in vsaka občina imej svoje volišče. Tudi je ohraniti primerno zastopstvo odlično industrijskih okrajev. Ta načela izvedejo se v vladi predlogi, katera potrebuje skrbnega presojanja z ozirom na važnost in težavnost reforme ter z ozirom na nje veliki upliv na vso skupno javnost. — Vlada je odločila dovesti vprašanje volilne reforme do kraja, ker se nje rešitvi ne daje več izogibati. (Pritrjevanje). Ona hoče vse sile napeti, da predloži to predlogo zbornici najkasneje vsaj do konca februarja (Živahno prigovarjenje in pohvala). Vlada se zanaša na pomoč zbornice. Po možnosti hoče vstreti željam strank glede razdelitve volilnih okrožij ter glede števila mandatov. Ker posebno ji je na tem ležeče, da državo vzdržujejo stranke sodelujejo na tako temeljnem vprašanju in da se tem tudi v prihodnje nudi možnost uveljavljati interese in načela, katera oni zastopajo. — Istotako bo lojalno sodelovanje strank z vlado v vprašanju zaščite narodnostnih razmer največje vrednosti.

Ministerski predsednik povdarja, da čim večja so pričakovanja prebivalstva o ugodnih posledicah volilne reforme na notranje politične razmere, tim silneje se pojavlja skrb, da se ne bi ta pričakovanja izjalovila. Iz tega razloga mora se pretresati istodobno tudi reformo zbornice in revizijo zakona o poslovnem redu državnega zbora, ako se hoče zavarovati enakomerno poslovanje zakonodaje. Vlada predloži zbornici tezaevni zakonski načrt, ki naj zajamči redno poslovanje parlamenta v njega lastnem interesu. Naposled se bavi vlada s prašanjem ne bi-li kazalo preskrbeti oim interesom, ki bi trpeli vsled razširjenja državnoborske volilne pravice možnost primerne zastopstva s preosnovno gospodke zbornice. (Dolgotrajni ropot in mejklici). Vlada je odločno za to, da se dovede do kraja volilna

reforma. (Živahno pritrjevanje); njo vodi pri tem prepričanje, da je za ohranitev države največje važnosti, ako so vsled volilne reforme najširši sloji interesirani na državni upravi v večji meri. Zakonito izvršenje tako velike reforme pa ni možno, ako je istemu pot zastavljena s celo vrsto drugih predlogov, kakor z budgetnim provizorjem, s trgovinskimi pogodbami, ali s predlogom o novincih. Za pospeševanje vsilive volilne reforme je torej koristno, odstraniti vse, kar bi utegnilo ovirati hitro in nepretrgano posvetovanje iste. Vlado in parlament mora pred vsem voditi ozir na blagor države, ki nujna vsem zaščito. Ako se ima stvoriti nov volilni red, mora država nastopiti to novo smer z gotovostjo, kajti naj bo potreba reforme volilne pravice še tako velika, mora biti smer avstrijske politike pred vsem ta, pomnožiti notranji mir in pravno varnost narodov ter povečati državno silo. (Živahno pritrjevanje; posl. Stein kliče: Vun; ropot, dolgotrajen nemir). Ministerskemu predsedniku čestitajo.

D O P I S I.

Z Dunaja. — (Nemški nacionalni dijaki. — Demonstracija dne 28. nov.) Univerza je bila otvorena 13. in evo — posledice. Relegacije šesterih nemško-nacionalnih dijakov so bile izpremenjene v ukor pred zbranim senatom. Toda tega niso hoteli sprejeti, češ, mi si nismo v svesti nobene napake, nobenega prestopka, mi smo ravnali tako, kakor je zahtevala od nas naša nemška čast. Zato so pa napravila nemško-nacionalna društva rektorju Philippovich-u v ponedeljek pred sobo, v koji je ravno predaval, demonstracijo. S terorizmom so ga hoteli prisiliti do odstopa. V odprtem pismu, koje je naslovljeno na rektorja in pod katerim je podpisanih 45 nemško-nacionalnih društev, mu očitajo neodkritosrčnost, protestirajo proti pomilosočanju kaznovanih kolegov, ker ne zahtevajo milosti, ampak samo pravice, očitajo mu, da ni zmožen biti rektor, vsled česa naj odstopi od rektorata, kateri se bo smatral v zgodovini nemške univerze le kot mimoidoča epizoda. Tak terorizem napram rektorju je pa razjaril tudi druge nemške dijake in sedaj so nemški nacionalci — osamljeni. Toda nemško-nacionalni dijaki so si nakopali na glavo in menda tudi na pleča in na hrbet novega sovražnika — o tem v drugem odstavku.

Na vse zgodaj v torek so se zbirali delavci na Karlsplatzu, da odkorakajo od tu mimo parlamenta, univerze do Schottenringa, kjer se razidejo. Najprej je korakala prva skupina slovanskih nacionalcev, ki so demonstrirali na svojo roko. Bilo jih je čez 5000. Na čelu vsem so korakali Slovenci, slovenski dijaki pod belo-modro-rdečo trobojnico. Za njimi so pa stopali Čehi in drugi Slovani. Dve trobojnici sta vihrali po Ringu in nihče se ni spodtkikal nad tem. Med tema dvema zastavama je pa vihrala tudi husitska. Ne dolgo

za to skupino je pa pribajal glavni oddelek demonstrantov, socialno-demokratska skupina. Tu se je videlo, kaka organizacija je to in da so taki demonstrantje res zreli za tako demonstracijo. Od devete ure zjutraj pa do treh popoldne je korakal dunajski proletarijat mimo parlamenta, razvrščen po okrajih in obrti. V vsaki vrsti je bilo deset delavcev. Vseh skupaj se računna na 250.000 ljudi. Gledalcev je bila seveda še več. Vse polno rdečih zastav je vibriralo po zraku. Napis na tablicah so označevali kakovost skupine. Največjo pozornost je vzbujalo sedem velikanskih napisov: 1. Dol s sramototo kurij. 2. Devet plemenitih lenuhov imenuje enega poslanca. 3. 4300 meščanov voli enega poslanca. 4. 12.300 kmetov sme voliti enega poslanca. 5. 70.000 delancev uživa dobroto enega maršanta. 6. 26 kapitalističnih izsesalcev ima enega poslanca. 7. Na dan z enako volilno pravico. Med drugim se je videlo tudi krsto z napisom: Privilegijaparlament. Mirno in tiho in resno so korakale množice mimo parlamenta, kjer so z robci in klobuki molče a navdušeno pozdravljale svoje poslance, ki so zrlili nanje z rampe parlamenta, vse je spominjalo na pogreb, in res se je pokopaval stari parlament; v začetku je takorekoč požirala gosta megla neštete množice, dokler ni solnce pregnalo meglo negotovosti in jasno začrtalo v najlepši svetlobi cilj delavstva. Pri tej demonstraciji je bilo samo rediteljev 3000. Iz napisov se je pa tudi opazilo, kako velikansko število tvorijo Čehi na nemškem Dunaju. Med demonstranti so bili tudi socialistični akademiki. Ko so jih zapazili nemško nacionalni dijaki z univerzitetne rampe, so jim začeli živžgati, in le rediteljem se je zahvaliti, da ni udrla razjarjena množica na rampo in razrahljala malo kosti trdnim in zvestim stražarjem ob Reni. In ravno delavci so oni sovražniki, s kojimi ima sedaj opraviti nemško nacionalno dijaštvo, katero je menda hotelo terorizati tudi 250.000 demonstrantov. Ko so se nekateri vrnili po končani demonstraciji, so zapodili nemške nacionalce v aulo, kjer so ti-le še vsi zasopljivi zapeli: „Fest steht und tren die Wacht am Rhein“. Nemirov na univerzi še ne boče tako hitro konec in videli bomo, kaj nam donese sobota, ko vprizore nemški nacionalci svoj običajni „bumel“. Delavstvo je pripravljeno, kakor se govori.

Iz Gabrij pri Ajdovščini. — „Obljuba dela“ dolg, pravi pregovor. Tudi jaz sem v zadnjem dopisu obljubil, da sporočim še nekaj o našem g. kuratu.

Kakšen je g. Valentincič, smo vedeli že preje, ko je prišel v Gabrije. Kjer je bil, je imel smolo. Nikjer ga niso ljudje spoštovali, ker je toliko „krščanski“. Zato ga tudi mi nismo hoteli, ker nismo najslabši ljudje, da bi se nam dajalo take duhovnike. Zato smo delali proti in le vsled trdne obljube, da pustimo nas popolnoma v miru, smo se udali in ga vsprejeli. Verovali smo njegovim obljubam. Ali motili smo se. Ako je bil trden na svojem mestu, je začel svoje litanije, kakor dru-

god. Nastal je prepir med nami in njim. Kako se imamo sedaj z njim radi njegovega obnašanja, sem pojasnil v dveh dopisih že dovolj.

Kaj pa z drugim? Poglejmo cerkveno premoženje. Kateri ključar je bil dosedaj rad v vaši službi. Nihče, ker delate vse najrajši kar sami brez sveta ključarjev. No, saj ste gospodar! Dali ste narediti mehe pri orgljah, sami, da bi vprašali ključarje. No, saj ste gospodar! Niste vprašali hočemo ali nečemo, marveč ste kar naročili. Da bi vsaj tudi sami plačali! Mehi stojte že več tednov, a ključarji ne vedo niti koliko stanejo. In vendar pojde iz cerkvene kase. Lepo gospodarstvo! Kje so pa računali zadnjih treh let? So potrjeni ali ne, ključarji ne vedo. Ali bodo za tako gospodarstvo odgovorni s svojim premoženjem. Dovolj je neumen, kdor gre na li-mamee. Ako kdo je odgovoren za dobroto?

Pa pustimo to; naj odgovarja svoji vesti, kdor je odgovoren. Omeniti se pa mora, da ne bo mislil, da smo Gaberci največji grešniki, nekaj o njegovi družini. Kako je skrbel za svojo „Lojzko“ od začetka, ko je prišel v Gabrije, je že pisala nekaj cenjena „Soča“; ne velja ponavljati. Da ne bodo pa ljudje mislili, da je opustil do sedaj dela usmiljenja in se ustrašil onih dopisov, povemo še par črtičev. Bilo je pred časom 25. maja. Njegova kuharica je bila močno bolna; kar smo vsi vedeli. On je bil raditega pri majnicah zvečer tako zamisljen v njo, da je začel moliti litanije vseh svetnikov. Ko je že prišel do sv. Marko — za nas Boga prosi, se je domislil, da ni na pravi poti in lotil se je začetka litanij Matere božje. To vendar ne gre pri božji službi. Lausko zimo mu je kuharica spet zbolela na smrt in bati se je bilo, da umre. V teh dneh je izkazoval njej dela usmiljenja bolj od usmiljenih sester. Po dnevi in po noči, vsak trenutek je bil pri njeni postelji in se tako obnašal, da so se strežnice pri vsej žalosti morale smijati. No, tako je! Če bi kdo drugi to delal, bi bil gotovo oznanjen razpriznica za največjega pohujšljivca. Zadnje poletje se je ona šla zdraviti v Gračež. Kmalu za njo je odšel tudi on z izgovorom, da gre v Gorico k vjajam. Šel je pa v Gračež za njo. Bog vedi zakaj! Pač spet delo usmiljenja! Bil je tamkaj kake tri dni in se vrnil grozno vesel, da je ona naredila že toliko kopelji, da je boljša itd. Se razume, da je to sam pravil, ker se je hotel pohvaliti. Pa je slabo naletel. Smejali smo se. Če bo še kaj — povemo. Sicer je tudi sedaj še mnogo podrobnosti — a naj bo. Nekaj v odgovor „Gorici“ za dopis iz Gaberji. Naj ga piše že podpisani koruza ali g. kurat, mu povemo, da imamo Gaberci omenjenih muh in komarjev in zalege srečo. Kar se pa tiče pokvarjene ali nepokvarjene koruze, povemo le toliko, da je omenjena koruza bila leta in leta pokvarjena. Dokaz: Naš g. kurat in občinski mož sta šla k omenjenemu v zadnjih državnoborskih volitvah prosit ga, naj voli s klerikalci, a on ni hotel. Omenjeni mož je sedaj „liberalec“, „nepokvarjena“ koruza pa —. Kdo ve, kaj jo je prisil-

Grof se vrne k mlademu Morcerfu.

„Če pomislite natančneje,“ mu pravi, „ali ne uvidite, da ste storili napačno, ko ste govorili z Debrayem na ta način o svoji tašti?“

„Čujte, grof,“ pravi Morcerf, „prosim vas, da ne rabite te besede že naprej.“

„Ali je grofica res in brez protiravanja tako zelo proti temu zakonu?“

„Tako zelo, da pride baronica redkokrat v našo hišo in da moja mati, če se spominjam prav, ni bila pri Danglarsovih še niti dvakrat.“

„Potem,“ pravi Monte-Cristo, „imam več poguma, govoriti z vami odkrito. Gospod Danglars je moj bankir, gospod Villefort me je obsipal z uljudnostmi iz hvaležnosti za uslugo, katero sem mu imel srečo izkazati. Zato vidim že v naprej celo vrsto obedov in sličnih povabil. In da ne bom kot parazit, da, če hočete, tudi zato, da bom imel zaslug, da sem druge prehitel, sem sklenil, da povabim gospoda in gospo Danglars, gospoda in gospo Villefort v svojo hišico v Auteuilu. Če torej povabim k temu obedu tudi vas, gospoda grofa in gospo grofico Morcerf, ali ne bode to kot neke vrste zaročna gostija, oziroma ali ne bo vsaj gospa grofica Morcerf gledala stvari s tega stališča? In to zlasti še, če me počasti gospod baron Danglars s tem, da prižene s seboj svojo hčerko. Potem se bode vaša gospa mati nad menoj jezila, dočim si želim baš nasprotno in vas prosim, da ji poveste to vselej, kadarkoli nanese prilika na to, da ji ostane boljše v spominu.“

„Na mojo čast, grof,“ pravi Morcerf, „neizmerno se vam zahvaljujem, da govorite z menoj tako odkrito, in izključitev, katero mi predlagate, sprejemam. Pravite, da želite biti pri moji materi dobro zapisani, ali ste že izvrstno.“

„Menite?“ vpraša Monte-Cristo z zanimanjem.

(Dalje pride.)

Slovensko gledališče „Narodna prosveta“ v Gorici.

„Uzgojitelj Lanovec.“

Ocen o diletantskih predstavah pač ne jemlje resno nikdo, ki je bil nekoliko po svetu in ki mu po vsem tem, kar je videl na resničnih odrih, ni mogoče več naivno uživati naivnih poskusov na tem torišču. Bog ne daj, da bi hotel človek jemati veselje lepemu rodoljubju, ki želi na ta način koristiti in tudi res koristi narodu, a ne pomaga vse nič: izobraženeec se vedno le nekako žrtvuje, ko gre tja, in ako na to poroča javnosti, vrši zopet le svojo narodno dolžnost.

Zato pa je potem tem večje veselje v njegovem srcu, ko najde enkrat priliko, da zgrabi s pristnim navdušenjem pero in more pošteno in iskreno hvaliti. In zato naj mi neznani gosp. poročevalec v zadnji „Soči“ oprost, če mu rečem: po takem večeru, kakošen je bil v nedeljo zvečer v „Trgovskem domu“, je treba govoriti z večjim ognjem, treba je seči v oni kotiček svoje duše, kjer čakajo take lepe prilike resnično gorke in prsne besede. Že zato: recimo, da živi daleč gori na severu naš človek, ki se živo zanima za napredek našega življenja v Gorici. Kako naj za vraga sprevidi, da smo storili nena vaden, velik korak dalje, ako samo trezno in mirno konstatiramo, da je bila predstava dobra? Živimo v času fraz in brez fraz tudi izhajati ne moremo, a kadar pride ura, ko sme govoriti srce, naj se ne sramuje in naj govori!

In zato torej kar ven: v nedeljo smo doživeli v Gorici začetek resničnega gledališča. Kar se je nam nudilo tu vsaj v zadnjem času, je bilo malo da ne vse pristni, le težko užitni diletantizem, in le zdajpazdaj je pokukalo iz vsega tega negotovega, mučnega tavanja in opotekanja nekaj vsaj kolikor toliko umetniškega, — pri „Lanovcu“ je bilo prvič narobe, in prvič je bil diletantizem le tuintam moteči privesek. Samo posebi je umljivo, da se še nismo čutili — na Dunaju in tudi ne

v Ljubljani, da še ne smemo govoriti o absolutnem umetništvu naših igralcev, toda do — relativnega umetništva so se odločno povzpeli skoraj vsi in se držali tam gori vsaj večidel časa, ko so bili na odru.

Med razne dogme javnega mnenja spada tudi dogma o vzgojevalni moči gledališča, in raziskavati dogme je na splošno prepovedano. A vseeno se drzno trditi tako-le mimograde — ne da bi seveda dvomil, da more biti pravi izbrana igra tudi za najnižje sloje velikega pomena — vrenno, pravilo, se drzno trditi, da je gledališče ona sila, ki naj dvigne čim višje one vrste, ki so že same na poti navzgor: dijaštvo, naše žentstvo, ki ni imelo in morda tudi ne bo imelo veliko prilike prid drugim, kjer se najde več, meščansko delavstvo itd. A prav zato je treba, da je gledališče dobro, da je res perut, ki se je dvignila že sama nad vsakdanjost, če hoče, da ima vso pravico do obstoja. Saj šele potem more biti res „v pouk in — kratek čas“.

Dà, zakaj zraj, ko je ta lepi večer resničen za nami, — bi bo tudi, da bi bilo prihodnjic morda zopet malo slabše: vuj to je gotovo, da kdor je bil enkrat, bo še ne drugič, pa tretič zopet na svojem mestu, — zdaj lahko izrečemo: ni res, da sme veljati oni „Oh, kaj hočete, — za Gorico je že to veliko!“ — Ne! avst! Seve, do neke meje samo, — to ve vsak pameten človek, da tu ne bo Kainzev in Duz, — a potem pa že: aut — aut! Naivni, majčkani časi so minili tudi za nas, in vse take-le vaške „besede“ ne spadajo več v to veselo kipeče, zdravo vrvenje našega življa v Gorici.

Pa človek sliši oni „Oh, kaj hočete, za Gorico je še to veliko!“ tolikokrat, da slednjic res ne pričakuje ničesar več. Tem večje in lepše je bilo vsled tega — presenečenje. Morda baš radi tega vso stvar le preveč precenjujemo, a to nič ne de: kdor je strl skeptso, se mu lahko zgodi, da kar zašumi oduševljenje okrog njega.

A kaj je vzrok, da je prišlo kar naenkrat do tako lepega

lilo k temu: morda podpis ubožnega lista v farovžu za sina, kateri je toliko potreben. Reči se pa vendar ne more, sodi se pa lahko. Bog, ve, morda je res? Tako je na svetu, kaj se boče.

Domače in razne novice.

Na koncert! — „Pevsko in glasbeno društvo“ priredi jutri svoj sedmi koncert v „Trgovskem Domu“. — Točke, ki so na vsopredru, kažejo dovolj, kako se skuša dvigati društvo po lestvi napredka navzgor, in se tudi res dviga. Društvo vrši svojo nelabko nalogo z vsem trudom, kateremu sledijo vedno večji uspehi. Občinstvo, ki pohaja koncerte „Pevskega in glasbenega društva“, se je doslej še vedno prepričalo, kaj imamo pravzaprav v tem društvu, in na kak višek umetnosti v petju in glasbi lahko dospemo v Gorici, ako dajemo društvu vse potrebno za obstanek in napredek. Pri teh koncertih ni govora le o „rodoljubni dolžnosti“, ne, kajti s to „dolžnostjo“ se družni resnični umetniški užitek. Da to tudi, v to opravičujejo nas dosedanja nastopi, in to resnico potrjuje brez dvoma tudi prihodnji koncert! Dobri glas o društvu naj podprti tudi z obilo udeležbo. Zategadel pa jutri v „Trgovski Dom“!

Poroči. — Danes se je poročil g. Anton Pihuta, veleposestnik v Gorici, z gosp. čno Josipino Sedevčič. Vse najbolje!

Poročil se je gospod Andrej Hraščak, c. kr. orož. stražmojster, doma iz Kobariča, z g. čno Dragico Peganovo iz Bilj. Naše čestitke!

Miklavžev večer priredi „Sokol“ v hotelu „Pri zlatem jellenu“ v torek, 5. dec. Začetek točno ob 8. uri. Vstopnina 40 v za osebo, otroci prosti.

Darila se bodo sprejemala tam od 4. ure popoldne dalje. Pri šaljivih darilih se jamči za tajnost.

Miklavžev večer priredi dne 10. t. m. učiteljstvo v Ajdovščini, in sicer v dvorani g. Bratine. Sodelovalo bo tamburaško društvo „Danica“. Na vsopredru je petje, deklamacija, igra, tamburanje, prihod Miklavža.

Društvo „Nada“ v Sovodnjah priredi Miklavžev večer v nedeljo 10. t. m. v dvorani g. Kodermaca v korist šolski in drugi revni mladini. Na vsopredru je petje, igra, živa podoba, komični nastop „Miheč prvič v gledališču“. Med odmevi svira orkester.

Porotne razprave. — V torek se je vršila, kakor smo na kratko že poročali, razprava proti A. Derossiju radi tatvine na škodo Fr. Martinelliju, ker je bil zmaknil hranilno knjižico iz zapuščine M. Martinellijeve in na njo potegnil denar na Montu. Obtoženec se prizna krivega, ali pravi, da ni kradel. V družini Martinellijevi je bil znan ter je delal za nje razne reči, pokojna Martinelli je rekla večkrat, da ga že odškoduje za ves trud. Drugi dan po smrti Martinellijeve je šel k možu, in tu sta pregledovala hranilne knjižice. Pokazalo

se je zapuščine 30.000 K. Isti dan je vzel hranilno knjižico, o kateri je govora v obtožnici. Na sled tatvini je prišel Martinelli, ki je malce pozneje zopet pregledoval hranilne knjižice s poštanim uradnikom K. Radica. Takrat se je pokazalo zapuščine 22.600 K. Manjkala je knjižica št. 28.181 za 6000 K. Na Montu so povedali, da je bil dvignjen na to knjižico ves znesek v dveh obrokih. Derossija so zaprli. Pri preiskavi so našli knjižico in znesek 5580 K. Derossi je bil obsojen na 5 mesecev ječe.

V sredo in četrtek so sedeli na zatožni klopi: Iv. Gabrovec iz Zgonika, ki biva 3 leta v Št. Andrežu, 45 let star, zidar, Ant. Gorjan z Vogrskega, 37 let star, kmet, sodar Martelanc v Gorici, doma iz Bukovice, Peter Brajda, 27 let star, in 54-letni Fr. Mazk, obtoženi goljufije. S „poroki“ in s ponarejenimi menjicami so skušali ogoljufati, oziroma so ogoljufali denarne zavode: „Cooperativa“, „Banca Popolare“ in „Cooperativa Agricola“ v Gorici; pri prvi za svoto 900, pri drugi 1700, pri tretji 1000 K. Prva dva zavoda sta osleparjena, pri tretjem so prepričali osleparjenje. Kot garante so napisali premožne ljudi ter tako izvabili denar. Poskusili so svojo srečo tudi pri notarju Čibeju z legalizacijo, pa ni šlo. Gabrovec je valil krivdo vedno na druge. Zasišanih je bilo več prič, tudi notarja Balaben in Rumer, ki sta imela opraviti z obtoženci. Razprava je končala ob 11.15 ponoči v četrtek. Razsodba: Iv. Gabrovec je obsojen na 3 leta, A. Gorjan na 14 mesecev, Jos. Martelanc na 15 mesecev, Peter Brajda na 1 leto težke ječe, Fr. Mazk je oproščen.

Včeraj se je imela vršiti razprava radi zaljubljenosti proti Iv. Werku, uredniku lista „Gazzettino“ v Trstu, na tožbo tržaškega odvetnika dr. Staniča. Razprava pa je odnešena na prihodnje zasedanje.

Poskušen ulom. — V noči na četrtek so hoteli ulomiti neznan tatovi v hišo št. 55. na Tekališču Fr. Jos., kjer bivajo usmiljene sestre „Rdečega križa“. Ko so se trudili pri vratih, ki so znotraj dobro zapahnjena, se je vzbudila neka sestra, teka k oknu, ustrelila iz revolverja ter klicala na pomoč. Prišla sta blizu dva gospoda, tatovi pa so zbežali. Policija jih išče.

„Sodrug“ Kopač je bil v nedeljo v Gorici ter je govoril pri Marziniju na dvorišču, in sicer pop., ko je imela „gor. slov. mladina“ v dvorani Čitalnice v prvem nadstropju naddvoriščem svoje plesne vaje. Prijatelj Kopač navadno ne ve povedati dosti pametnega svojim poslušalcem, zato pa rad malce pohujška in pa kaka neresnica, kateri se pravi pravilnejše laž, mu rada pade iz ust. Zadril se je nad te mladino, češ, „tu gori plešejo sinovi slovenske buržoazije“. Brrr! Kako se je urezal! Ko bi Kopač poznal to lepe družbo, bi videl v njej nemalo mladine iz delavskih slojev ki se zabava tam gori v lepi družbi pod dobrim nadzorstvom! — Pospel se je tudi do laži, da klerikalni poslanec je bil oni, ki se je zavzel za volilno reformo v zbornici,

češ, če se ni oglasil ta, pa bi se ne bil nihče zmenil za splošno in jednako volilno reformo! Kaj ta Kopač nič ne čita, da ne ve niti tega, da če bi ne prišel glas po volilni reformi iz narodno napredne stranke, bi se res ne bil nikdo zmenil za volilno reformo. Le tej se imajo zahvaliti soc. demokratje, da se je naša zbornica sploh pečala z volilno reformo! — Ali tega nočejo priznati ne soc. demokratje ne klerikalci, ki tudi lažejo po „Prismojencu“, kakor da so oni sprožili predloge po volilni reformi v zbornici! V lažeh so si črni in rdeči tiči vedno jednaki!

Spomenik Favettiju. — Sinoči je predlagal v mestnem svetu goriskem Seppenhofler, naj se postavi v spomin 40 letnice, odkar stoji magistratna palača, v zborovalnici znanemu občinskemu tajniku v Gorici K. Favettiju, irredentovcu najčistejše barve, napis: A Carlo Favetti il Comune riconoscente. Predlog je bil sprejet soglasno; zastopnik vlade je zahteval prepis zapisnika seje radi Seppenhofferjevega predloga, da ga izroči namestništvu. — Napise in spomenike Favettiju so sklenili že večkrat, pa jih je namestništvo vselej prepovedalo.

Ruska predavateljica Balabanov je prišla v Gorico ter predavala sinoči v tukajšnjem gledališču o dogodkih na Ruskem. Predavanje je bilo dobro obiskano.

Z Bogom, Mrzlek! — Toliko časa se je razpravljalo na našem slavnem magistratu v Gorici o Mrzleku, iz katerega naj bi nastal vodovod za Gorico. Koliko komisij, pa sila dragih, je bilo v to svrhu! — V sinočni seji mestnega sveta goriskega pa je bilo sklenjeno, da se pretrga pogodba s tvrdko Kurz glede Mrzleka, ker je tvrdka bajala do prepričanja, da Mrzlek ne more dati zaželjenega vodovoda! — Drag denar je stal Mrzlek — o vodovodu pa ni še ne duha ne sluha!

Umrl je na Dunaju g. Ign. Rebeck, c. kr. višji kontrolor poštobranilničnega urada. Bil je naš rojak iz Vipavske doline.

Govor ministerskega predsednika o volilni reformi priobčujemo na drugem mestu. Pozna se mu pa, da ga je govoril avstrijski državnik. Zvit je in zapleten, vendar pa kaže svoj pravi namen: obdržati Nemcem „posestno stanje“. Če ga hoče vlada obdržati Nemcem, potem ni dvoma, da ga obdrži tudi za Lahe. S tistim obečanjem varstva manjšin hoče nas speljati vlada najbrže na led in opehariti za mandate, kolikor le mogoče. Ali nekaj je tu: vlada je priznala potrebo volilne reforme; sedaj mora pričeti med Slovenci šele pravo delo, da namreč ne bomo nasamarjeni z volilno reformo. Sedaj nastane vprašanje: ali bo znala slovenska državnozbornska delegacija napeti take moči, da prepereči nakane vlade? Ali ne bodo tudi tu kaj spletkarili klerikalci, ako jim vlada kaj obljubi?!

Odprli lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Gironcoli-Gliubich.

Ponočna služba v lekarnah. — V času od 3. do 10. dec. bo ponočna služba lekarnah Gironcoli-Gliubich.

Zgubil se je med vožnjo od kolodvora do ceste Frana Josipa št. 18. zavoj, v katerem je bilo 10 raznih dežnikov in solčnikov z zlatimi in srebrnimi držaji v vrednosti 400 kron. Pošten najditelj naj prinese imenovan zavoj k gospej Mariji pl. Ritter Weisenek na cesti Frana Josipa št. 18., kjer dobi postavno nagrado.

Dramatično društvo v Trstu uprizori 10. t. m. v gledališčni dvorani „Nar. doma“ igro „Legionarji“. Gostoval bo g. Anton Verovšek iz Ljubljane.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — V seji 30. pr. m. je govoril o volilni reformi najobsežnejše poslanec Adler. Apeliral je na zbornico, naj ne odlašajo z izvedbo volilne reforme. Splošna volilna pravica ne pomenja nevarnosti za narodnost, zlasti ne za Nemce, naj Nemci ne skušajo preprečevati to gibanje, ker se izvede reforma sicer proti njihovi volji. Veleposestvo naj ne intrigira proti volilni reformi. Nova zbornica pa ne sme po novem pravilniku pod kurateljo sedanje zanikerne zbornice. Adler je omenjal med drugim, da je nemški jezik smatrali za državni jezik v tem smislu, ker so se v njem razglašala vsa hudodelstva, storjena ljudstvu od strani države. Kramar je rekel, da se more razdelitev mandatov po novi volilni reformi izvršiti le na temelju poštenega kompromisa dežel. Potreba je, da se preosnujejo tudi dež. zbori.

Glede volilne reforme imajo parlamentarne stranke dolga posvetovanja, ker ministerski govor o volilni reformi narekava marsikateri stranki previdnost. Čehi so že sklenili, da se sestavi za Češko, Moravsko in Šlezijo posebna komisija, ki naj se začne takoj baviti s pripravami za razdelitev volilnih okrajev, da ne bo nikakega presenečenja.

O volilni reformi je priobčil poslanec vitez Berks v dunajskem dnevniku „Die Zeit“ daljši članek, v katerem dokazuje, da bi volilna reforma, sloneča na splošni in enaki volilni pravici, in ki bi se ozirala zgolj na število prebivalstva v dotičnih deželah, koristila v prvi vrsti Galiciji, ki bi po taki volilni reformi dobila še enkrat toliko poslancev. Poleg Galicije bi v tem slučaju naraslo število poslancev še na Nižje Avstrijskem, v Istri in v Bukovini, dočim bi se število poslancev v vseh drugih deželah zmanjšalo. Ako bi se pa vzela za podlago davčna sila posameznih dežel, bi dobila Nižje Avstrijsko največ mandatov, za njima pa Galicija in Šlezija, vse druge dežele bi pa imele manjše število mandatov, kakor sedaj.

Razpravljanje o pospeševanju prometa tujcev v Avstriji se bo vršilo dne 9. t. m. na Dunaju na vabilo železniškega ministerstva. Nič se ne čuje, da bi bila zastopana na tako važnem posvetovanju tudi naša Goriško-Gradišanska.

V Celovcu priredijo deželno razstavo povodom otvoritve turske železnice.

Poštni uradniki na Češkem grozijo s pasivno

koraka naprej? Ker je velik del igralnega osebja ostal isti, bi človek odgovoril: „Lanovec“, in bi zadel tudi najbrže pravo. A v tem se s poročevalcem od srede nikakor ne strinja, da bi imela tendenca „Lanovec“ tak pomen. Ne radi te tendence, ampak to, da se kljub nje drži še vedno na odru in da je mogoča ta igra celo v nas, kjer nam vrhu tega še ti tipi iz „najtemnejše Nemčije“ ne morejo biti domači, to kaže, da mora biti na igri res nekaj, tem bolj, ker pričajo že mnoge skazene, premaknjene primere, da tudi čista poetičnost igre ne stoji na višku. Pač pa je dejanje samo na sebi tako izredno krepko, mu tvori, rekel bi, ozadje tako resnično, pristno življenje, da postane tendenca in celo nje nositelji šele sekundarnega pomena, in da človek z največjo lahkoto abstrahira raz njo vse ono, kar imajo samo „ad usum Delphini“, ter obdrži le ono, kar je splošno človeškega na njej. Glede na to je že tu moje priznanje g. Palovcu. Zadušil je — tem več vredno, če nezavedoma, — na Kremenjaku skoraj ves oni, nam tuji „idealizem“, vso ono nam nemogočo nemško „švermerijo“ ter ostal vendar tako gorak in lepo navdušen!

Jaz mislim pa, da je „Lanovec“ še vse več pripomogel indirektno do tega uspeha, in sicer s tem, da je stavil do igralcev nenavadne zahteve. Gotovo, če napreček lok le preveč, se zlomi, in „Hamleta“ pač ne bomo videli v Gorici, toda napeti se ga sme in mora, če se hoče sploh streljati vsaj do one mere, ki jo le prenese. Saj vidimo vedno in povsod isto: „Glasbeno in pevsko društvo“ poje vedno najbolje najtežje skladbe. Zveni se ponos, zbudi se vse lepo stremljenje v človeku, če mu postaviš lepe, visoke, a vendar dosegljive cilje. In tako mislim, da za diletante ni boljše šole, nego so resni, vsebine polni igrokazi. Če se ima namreč take diletante, kakor jih imamo mi; ve vsaj, da je dal gledalcu nekaj iz svoje lastne duše na pot, da je nekaj — storil in ne samo delal.

Poleg tega naj „Narodna prosveta“ pa le goji tudi fino veseloligro. Lep humor je nekaj lepega na svetu! A ni že del

nobenih koncesij! To moramo vsi pribiti! Seveda zapeljivo mora biti za igralca, da bi postal „ljubljenec“, in Polič je zadnjič svojo ves čas tako izborno igro hkoncu precej pokvaril le na ljubo „sirenskeemu“ krohotu od spodaj. In vsi gg. „šumoštri“ so čudno poskakovali, ko so odhajali po svetnikovi kritiki z odra, in eden se je celo še enkrat hrepeneče ozrl tja dol. Toda gospoda igralci in igralke: publika ni! Vi niste v „Trgovskem domu“ in niste več X in Y, ampak to, kar igrate. Publikum pa eksistira za vas zopet šele potem, ko vas spomni ploskanje, da ste samo — igrali! Pri eni izmed gg. člen igralc sem opazil že zadnjič, da govori čisto z nami v parterju. „Narodna prosveta“ bo gotovo skrbela, da ne vzame igrice z neslanimi, nenaravnimi dolgimi monologi, — za Boga, kdo pa vendar govori sam s seboj, če je pri zdravi pameti! — in tako ima vsak izmed igralcev in igralc na odru onega, s katerim naj se peča. Občinstvo pa se polagoma samo privadi, da se bo znalo — pustiti na svojih sedežih in pojde z vami v življenje, kar je in mora biti igra, ki zasluži to ime. Sicer pa konstatiramo z največjim veseljem, da je oni del publika, ki zahteva na odru ne le šaljivcev, ampak naravnost klowne, v veliki, veliki manjšini, in da je skoraj vse poslušalo z vzorno pazljivostjo in umevanjem.

To bi bili splošni vtiski. A ko moram zdaj preiti v posamičnosti nedeljskega igranja in bi moral, kakor naravno, gojiti še to in ono, bi bilo morda videti, kakor da si stojita splošni in specijelni del tega poročila v nasprotju. A to bi bilo res le navidezno! Bolj nego da bi se bil hotel pečati z vsakim posamičnim igralcem, sem hotel dati odduška svojemu veselju, da je bil razlit čez ves večer duh prave umetnosti. Če je bilo pa temu tako, je znamenje, da so morali igrati oni, ki so nastopili kljub malina ali celo velikim hibam, vsaj z umetniškimi umevanjem. In to je za nas glavno! Vsi brez izjeme, to se pa res lahko reče, so se vglobili v svoje vloge, — in kaj stori potem tisto, če temu ali onemu malo spodleti! Za hip vidi človek na odru zopet gg. Palovca, dr. Janca, Za-

dela — a že trenutek pozneje so spet izginiti, in pred nam so stali zopet Kremenjak, dr. Sršen, Lanovec. In to je veliko, in je pravi kriterium naddiletantskega igranja.

In tako bi zdaj stal res slednjič pred specijelnim delom svojega referata.

Niti onega, kar jih je prišlo na oder, se ne sme odkloniti, skoraj vsem pa se lahko zakliče celo prisrčen, gorak „Dobrodošli!“ Pred vsem „homines novi“. Ne gre se ravno za to, kaki so bili v nedeljo zvečer, ampak za to, kaj smemo od njih pričakovati za bodoče čase. Glede na to je bil „Lanovec“ res kakor bi bil nalašč izbran za poskus, koliko naši igralci — drže. Jaz sem videl igrati „Flachsmanna“ že v velikem gledališču in zanimivo je bilo — primerjati. Takrat sem videl poštenjaka naslovne vloge v Pajkovi maski in vsega neravnega, nestalnega. Gospod Zadel ga je ustvaril drugače: mirnega, samozavestnega, varno stopajočega despota. In to se mi zdi boljše, saj to faktično je Lanovec za časa naše igre. Kakor kak asirski kralj v Gindelyju, in zdi se mi, da bi ga ne pozabil zlepa več, kako je stal pri vratih, ko hvali dr. Sršen Kremenjaka v zadnjem aktu, s tistimi svojimi pogledi izbičanega psa. Tudi dr. Jane ni bil prav nič — sršenast Sršen, kakršnega ga je hotel označiti pisatelj s tistim svojim precej neukusnim prikrejevanjem vseh primkov k „dotičnim“ vlogam, kar posnemajo žalibog tudi slovenski humoristi, — zakaj ta dr. Sršen je bil res eleganten, fin dostojanstvenik, ki pa naj bi bil, če ni mislil „sršeniti“, pri svojem vstopu bolj prijazno pozdravil. Drugače pa mi je ugajal baš tak, le malo bolj glasen in razločen naj bi bil, in z njim tudi še skoraj vsi drugi. Pardon: publikum je namreč vendar-le tu!...

Da drži pa še veliko, veliko več, praddno bi slo — čez, je pokazal na mah g. Michl. Tako, s takimi igralci se lahko upam spraviti pa že na kako Max Halbejevo „Jugend“ ali kak — Cankarjev umotvor. Sploh: zakaj bi vsaj mi Cankarja ne sprejeli, saj ni iz Gorice?... Včasih pa je škoda, da smo mi odtod: tista ljubimka scena med Kremenjakom in g. čno Zlatnič bi bila

rezistenco, iz Brna pa se poroča, da začno poštini uradniki dne 6. t. m. splošno stavko.

Burji dobili odškodnino. — Kapska, oziroma angleška vlada je razdelila ravnokar med Bure 15.000.000 dol. kot odškodnino za tekmo vojne razdejane hiše in drugo uničeno imetje. Z načinom delitve denarja Burji niso zadovoljni, kajti Angleži sedaj odračunajo vsa prejšnja posojila.

Bolgarski vladi sta poslali Avstro-ogrski in Rusija noto, da nikako ne moreta trpeti stremjenja balkanskih držav, da bi se spremeni "status quo". Vesile upajo, da bodo balkanske vlade podpirale reformno delovarje v Makedoniji; naj preprečijo vsako revolucijsko gibanje.

Na gospodarsko zbornico je apeliral minister-ski predsednik v seji včeraj, naj se ne vstavlja volilni reformi. Gospodska zbornica se ne strinja z Gautschem. Pri otvoritvi ni bil navzoč minister Pientak, ker je odstopil, ker je prišel s poljskim klubom v navskrižje radi volilne reforme, kateri se Poljaki upirajo.

Pred sodnijo v Ljubljani se je vršila te dni zanimiva razprava proti madami Löwy, ki je prostitutke, katere je imela v svoji hiši, »grdo odirala in sleparila. Obsojena je »madama« na 6 mesecev ječe, v denarno kazen 2000 K ter v izgon iz avstrijskih dežel.

Gorica — Gorica

Klimatično zdravilišče.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda. — V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razsvetjava. — Električni avtomobil-omnibus k vsem brzovlakom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotičnim rastlinstvom. — Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja in klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

!! NOVOST !!

Radirka „Rapid“

Radira črnilo, tuš in tiskarsko črnilo brez kvariti papir.

Se dobiva v slovenski knjigarni **A. Gabršček v Gorici.**

5 kron in še več zaslužka na dan.

Družba za domača dela in strojev za pletenje.

Iščejo se osebe obojega spola za pletenje na našem stroju. Lahko in hitro delo skozi celo leto. Ni treba nobenih znanostij. Se ne gleda na oddaljenost in delo prodajamo mi.

Družba za domača dela in strojev za pletenje **Tomaž H. Whittick & Co — Praga** trg sv. Petra 7. I. 434. — Trst, ul. Campanile 13—434.

„Ne klici vruga!“ Izvirna šaloigra v enem dejanju po 50 stot., po pošti 10 stot. več.

„Trije tički“ Burka v 2 dejanjih po 60 stot., po pošti 10 stot. več; vdobiva se pri pisatelju in založniku **Jaki Štoka** v Trstu (Narodni dom) pri **A. Gabršček** v Gorici in **L. Schwentne**, v Ljubljani.

Lepa hiša

in velik kos zemljišča, pri hiši lep vinograd z novimi lrtami, kjer se pridelava 50 hl vina — tik šempeterske ceste — je prav po ugodni ceni **na prodaj.**

Ponudbe na hiš. št. 225. Volčjadraga pri Šempetru.

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj tolišče v sobi, je torej najlažje prebaven, ne praviča nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Pripen samo s krasnom **Ivana Hoffa** in s levo trgovsko znamko. Zavojci po 1/2 kg 90 vinarjev. 1/4 kg 60. Dobiva se povsod.

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku.

OLIO di FEGATO DI MERLUZZO

PRIMA PESCA

Trskino (štokfižero) jetno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvirna steklenica tega olja naravnornene barve po K 140, bele barve K 2. Trskino železnato jetno olje.

Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nerovni in nežne narave.

Trskino jetno olje se železnim jodcem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostno bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju predno se napolnijo steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čč. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za z dravljenje.

Cristofoletti jeva pijača iz kine in železa najboljši pripomoček pri zdravljenju s trsknim oljem. Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

CHRISTOFLE

Namizno orodja in posodje vseh vrst.

Priznana težko posrebrnjene najlepše forme.

Kompletne kasete namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.

Jedino nadomestilo pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone, gospodinjstvo itd.

C. kr. dvorni založniki

Christofle & C. — Dunaj

I. Operaring 5 (Heinrichshof).

— Ilustrovan cenik na zahtevanje. — V vseh mestih zastopano po prekupcih. Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki gornjo tovarniško znamko in ime Christofle

! Najugodnejši pogoji !

za zavarovanje.

EDINA

zavarovalna družba ki ima slavenskega glavnega zastopnika v Trstu

Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje na življenje

popolnoma vplačana delniška glavni-a K 2.000.000.

Zavaruje na življenje in na dohodke — na vse načine po zelo nizkih postavkih Natančnejša pojasnila daja glavno zastopstvo za slovenske dežele v Trstu, ulica Torre Bianca št. 21 I. nadstropje in njegova okrajna zastopstva v vseh mestih in v večjih krajih.

Odlikovana pekarija in sladčičarna.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu v (lastni hiši.)

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Prodaja tudi različne moke.

A. vd. Berini - Gorica

Šolska ulica št. 12

velika zaloga oljkega olja

prve vrste

najboljših tvrdk iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: K — 56, 64, — 72, — 80, — 88, — 96, 1-12, 1-20, 1-36, 1-44, 1-60, 1-80, 2

Na debelo cene ugodne.

Pošilja poštnine prosto na dom. Posode se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zameni s polno Pravi vinski kis in navades. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Zaščitna znamka: „Sidro“

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za **Pain-Expeller**

je splošno priznano kot izvrstno bol blažujoče maslo; cena 80 vin., K 140 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega posvoda priljubljene domačega sredstva, naj se jemlje le originalne steklenice v skatljah z našo zaščitno znamko „Sidro“ iz Blichtorjeve lekarne, potem se je gotovo prejelo originalni izdelek.

RICHTERJEVA LEKARNA

k „zlatega leva“ v Pragi Elisabethgasse št. 5 nova. Dnevno razpošiljanje.

brezdvomno se vse bolj iskrena, še vse bolj duhteča, če bi ne bil človek potem, ko postane zopet g.čna Lukanova in g. Palovec, vnovič doma... No, zato pa sta bila tako izborno diskretna... Če se more človek napraviti nenadomestljivega, sta se napravila igralca tega ljubimskega parčka, le da se je g.čni Zlatnič posrečilo to še vse bolj, — ker najti res tako inteligentno, umešo in — last not least — ljubko igralko je še stokrat teže, nego najti takega igralca. Gospod Palovec je pa dokazal ob enem, kaj zmore energija in lepa ambicija. Kar celo pot naprej je napravila od svojega zadnjega nastopa tudi g.čna Lidija Kocjančičeva. Saj smo vedeli že prvič, da je treba pri njej le enega: da izgine iz tega zvonkega glasu deklamovanja, vse drugo je že tu. To je ravno oni korak ven iz diletantizma, to je, za kar je treba diletante vedno rotiti: „Za božjo voljo, bodite naravni in govorite naravno, kakor govorite doma!“ — G.čna Hrovatinova naj bi bila učiteljica — „Osa“, a je tudi ona s finim taktom ublažila svojo rezko vlogo. Gospodična ima na odru že davno domovinsko pravico. V dvojno zaslugi pa ji je treba šteti, da se ne brani nikdar tudi manj „hvaležnih“ vlog. Krepka, samosvoja, temperamentna individualnost, in je v takih pozah tudi najboljša. Le malce bolj — proti odru obrnjen, bi si jo včasih želeli; dvakrat namreč je tudi ona govorila z nami spodaj. A tako pa spet ne gre, kakor nekateri drugi: oba gospoda nadzornika sta nas nekaterikrat docela prezirala, nam kazala hrbet in govorila dalje. G.čna Pavla Treo je nastopila prvič med nami. Spočetka se ji je to malo poznalo, a postajala je od besede do besede boljša in sledajči popolnoma dobra. Samo preveč hitro, kakor zamorec, ki je izvršil svojo dolžnost, — so se še razni drugi poslavljali. V življenju se nehote obrnemo še enkrat pri vratih in vsaj pokimamo še enkrat. Sicer pa je g.čna Treova prestala izborni svoj prvi izpit, iz želimo si jo iskreno zopet na oder. A še enkrat: vsem začelnikom bodi v izgled energija g. Palovec. — Krivično bi bilo, če bi pozabili omeniti le enega — celo pogumnega malega Borisa — izmed še ostalih. Hojkar (g. Skabar) je bil kakor bi si bil svojo vlogo pomeril. Malo, malo je še deklamiral, a v tej vlogi je bilo to naravnost na mestu. Človek se je res moral radovati na tej imenitni figuri, — že tista oguljena obleka! — ali je kubil čaj ali tolmačil nadzorniku svoje „stališče“. Kako je ves žarel, ko je mogel podati svetniku tako priprosto razlago svojih fenomenalnih vsehov! Takrat in potem, ko je padel na stol, je bil res izvrsten. Oni, ki mora biti vsega tega napredka še najbolj vesel, je g. Molek, ker mu mora biti pač ljubo, da je našel toliko — o konkurenci tu itak ne more biti govora — vrlih sedelavcev. In prav videlo se mu je, kako mu je dobro dela ta sovredna tovaršija, kajti boljši nego Luštrek ni bil še nikdar. Dobro bi bilo pa, da bi prevzel enkrat kako resno vlogo, predno pride „dotični“ del občinstva do mnenja, da se mu prav mora vedno le smejeti. Gospod Dellabona pa naj se v prihodnje, kakor že rečeno, ne pusti več motiti od občinstva. Preverjen naj bo, da mu vspehi ne morejo uiti, in naj mu popolnoma zadostuje splošno priznanje, tudi onih, kiso se takrat jezili nanj, da je bil namreč eden izmed najboljših. Simpatičen je bil tudi g. Jamšek. Pri teh malih vlogah je težko izreči še kako odločno sodbo, ali toliko lahko rečemo, da ni motil celotnega vtiska niti eden. In tega se ne sme podcenjevati; zakaj, dokler je na odru, ima tudi najmanjši prav preklicano važni „liberum veto“ za užitek. Če bi g. Eržena še ne bil videl na odru, bi mu na ves glas častital, — a tako je napravil vtisk, da ni bil posebno dobre volje. Sicer pa to ne more niti najmanj zbegati mnenja o njem, da njega ne sme manjkati nikdar na odru, če noče odbor, da ga bomo pogrešali. Isto velja za onega gospoda, ki je bil prisiljen skriti za to pot svojo luč pod mernik — šepetalnika. Kar čutilo se je, koliko je storil tudi on s svojim tihim, — res tihim, vsa čast! — delom za toliki vspeh igre, a če bo le mogoče, naj se pokaže zopet pred nami. Gg. Mohorčič, Gruden in Kuštrin so imeli bolj neznanata vloge, morda baš toliko, da so prestali mrzlico. Vtisk pa so napravili vsi trije dober, saj malo trd je prvič vsakdo, kakor je bil posebno Vilar. A tudi onim gospodom, ki so delali zadaj za odrom, naša gorka zahvala.

In zdaj, ko smo dospeli že tako visoko, ne več nazaj! Tu imamo celo kopo moči, ki držijo trdno in zanesljivo. Greh bi bilo, če bi zdrknili po lastni krivdi zopet nizdol. Zato: nobenih koncesij neokusu. Ne mi dol; počasi že pritegnemo vse navzgor, čemur se zdi morda naše letanje danes še previsoko. Pred vsem pa je potreba, da delamo vsi v isto smer: proti resničnemu slov. gledališču v Gorici!

Dr. Ivo Šorli.

RAZGLAS.

Podpisana si usojata naznanjati, da smeta od 1. avgusta tekočega leta dalje vsled pridobljene koncesije od obrtne oblasti — sprejemati vsa naročila

električne luči in gonilnih naprav, kakor tudi vsa popravila spadajoča v to stroko.

Z ozirom na dolgoletno vezbanje pri najboljših tvrdkah te stroke (Schuckert, Siemens & Halke) pričakujeta da, se bode slavno občinstvo ravno tako zapušno obračalo na podpisanece kakor doslej ter zagotavljata solidno in ceno izvršitev vsakega naročila spadajočega v našo stroko.

Sprejemata cenj. naročila ter dajata razna pojasnila spoštovanjem udana

Ivan Potočnik & A. Hügel

Mehanična delavnica.

Vpeljava plina, vode in električne luči.

V Gorici, za vejašnica štev. 13.

KOLENDAR za KMETOVALCA

spisal državni mlekarski nadzornik

J. Legvart.

Prepotrebni ročni zapisnik za slov. kmet. podružnice, posestnike, trgovce, mlekarske itd.

V S E B I N A:

Kalendar za l. 1906.	Sadjereja.
Poštne določbe.	Živinozdravništvo.
Živinoreja.	Važne postave.
Mlekarsstvo.	Zapisnik za knjigovodstvo.
Vinoreja.	Zapisnik za beležke.
Kletarstvo.	

Cena močno v platno vezane knjižice z žepnicama 1 K 80 h, s pošto 2 K.

Pri naročilu od 10 komadov višje se razpošilja poštne prosto, na kar opozarjam posebno kmetijske podružnice.

Naroči se pri založništvu

Iv. Bonač v Ljubljani.

Išče se

spretnega potnika

za trgovino z vinom, zmožnega slovensčine, nemščine in italijanščine v govoru in pismu.

Pismene ponudbe s spričevali o sposobnosti za ta posel sprejema iz prijaznosti upravništvo lista do konca tega leta.

Plačilo proti primerni varščini po dogovoru.

Najcenejša poprava dvokoles

pri

BATJELU

v Gorici, Via Duomo št. 3.

Zastopstvo dveh tovaren.

Gorica * Gorica Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproli nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko »prazdroj«-pivo.

Zgubil se je med vožnjo od kolodvora do ceste Frana Josipa št. 18. zavoj, v katerem je bilo 10 ravnih dežnikov in solčnikov z zlatimi in srebrnimi držaji v vrednosti 400 kron. Pošten najlitelj naj prinese imenovan zavoj k gospej Mariji pl. Ritter Weiseneck na cesti Frana Josipa št. 18., kjer dobi postavno nagrado.

Važen pripomoček

v gospodinjstvu so priznane najboljše testenine **Žnidaršič & Valenčič-a**, ker se z njimi ne le zadovolji družino, temveč prihrani tudi mnogo časa.

Zastopstvo za Goriško pri **Josip Rovanu, Gorica.**

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Upraviteljstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo in na menice po 6 %. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1904. (v kronah): Članov 1781 z deleži K = 113.382. — Hranilne vloge 1.554.989 13. — Posojila 1.570.810-39 — Vrednost hiš 110.675 — (v resnici so vredne več). — Reserčni zalog 75.101-01.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

ZAHVALA.

O priliki smrti našega nepozabnega in ljubljenega sina in brata

ROMANA GOLJA

c. kr. davčnega praktikanta v Červinjanu

prsrčno zahvaljujemo vse prijatelje in znance za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu ter za izražena nam sožalja. Posebej zahvaljujemo vse gg. uradnike iz Červinjana za udeležbo pri pogrebu in za darovan venec, gg. uradnike iz Gorice, Kanalce za darovano sv. mašo in venec, kakor tudi spreved fantov in deklet, gg. uradnike iz Tolmina za vence in petje na grobu v Tolminu ter fante in deklice za udeležbo pri pogrebu, ter konečno gg. uradnike iz Kobarida za mnogobrojno udeležbo.

Vsem prav iskrena hvala!

V GORICI, dne 30. novembra 1905.

Žalujoči ostali:

Marija Ana Golja, mati,
Aleksander, brat.

Raznovrstne **KOMAŠE**
in prave ruske
GALOŠE

se dobé pri tvrdki

J. DRUFOVKA
GORICA.

Prva konsumna zaloga olja

Henrik Curiel

Tekališče Jos. Verdi 42. GORICA Tekališče Jos. Verdi 42.

Specialiteta **oljkinega olja**

Jedilno olje

po 32 kr.

Srednje vrste à 32 kr. liter	
fine	36
iz Istre	40
„ Corfu	48
„ Bari	56
„ Molfette	64
„ Provence	72
„ Monte	
„ S. Angelo	50
„ Luke	96

Sprejemajo se naročila v posodah od 5, 10, 15 litrov, katere se prepusti stranki, dokler jih rabi.

Brezplačno pošiljanje na dom.

Anton Krušič

krojaški mojster

in trgovec v Gorici

tekališče Jos. Verdi št. 33.

in tekališče Frana Jos. št. 35.

— izdeluje —

vsakovrstne obleke

po najnovjšem

kroju in po želji g.

naročnikov.

Z zalogi ima ravnokar dospelo sveže avstrijsko in angleško

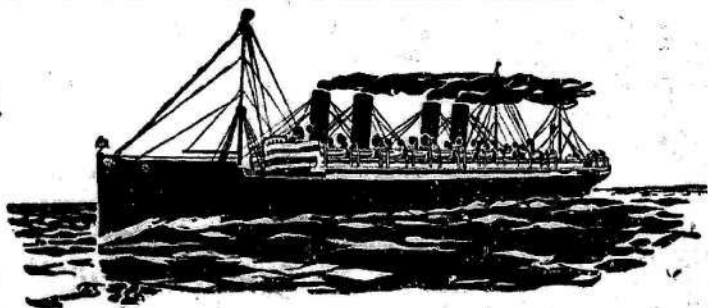
raznovrstno fino blago

za jesensko in zimsko dobo.

Zaloga izgotovljenih oblek, površnikov havelokov, zimskih sukenj itd.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“.

Iz
Bremna
v
New
York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“ in „KAISER WILHELM der GROSSE“.

Prakomerska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen, zanesljiv podnik in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba pošena, reelna in solidna. Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

POZOR!! BERTE!!

Kako se predrzneš mi prinesiti drugi namesto priznano dobrega
„Ottoman-ovega“ papirja za cigarete
 in
 cigaretne cevke.

Varstvena znamka.

Zdravlje je najveće bogastvo!
Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Deluje izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele raditega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo: **Mestna lekarna, Zagreb, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:**

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 5 poleg cerkve sv. Marka.

Pošilja se po povzetju ali naprej poslanim zneskom. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja — Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto: 1 ducat (12 stekl.) 4 K, 2 duc. (24 stekl.) 8 K, 3 duc. (36 stekl.) 11 K, 4 duc. (48 stekl.) 14-60 K, 5 duc. (60 stekl.) 17 K.

Imam na tisoče priznanih pism, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so z posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Barentinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljančić, seljak itd.

Ustanovljena leta 1360. Mestna lekarna, Zagreb, Ustanovljena leta 1360.

Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.

Kerševani & Čuk

v Gorici
 Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

priporočata svojo
zalogo šivalnih strojev
 raznih sistemov,
 za umetno vezenje (rekamiranje)

Zaloga dvokoles.

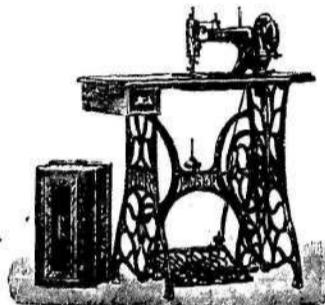
Mehanična delavnica konec Raštelja št. 4 sprejema vsako popravo šivalnih strojev, dvokoles, pušk in samokresov.

Šivalni stroje in poprave jamčiva od 5-10 let.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najboljši.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, k navadno niti ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upolje nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffovim** delajo celo po 10-letni dobi še vedno brezšumno. **Pfaffovi** šivalni stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene. **Pfaffovi** šivalni stroji so posebno pripravljeni za umetno vezenje (rekamiranje) ter se poučuje brezplačno. **Pfaffovi** šivalni stroji prkosijo na dobroti vsako tovarno. Ja niti se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje. **Zaloga Pfaffovih šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio števil 1 SAUNIG & DEKLEVA.** Popravilnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 11

POTNIKI V AMERIKO

Pozor!

Pozor!

Kdor hoče dobro in hitro potovati s francoskimi parobrodi čez Havre v Ameriko, naj piše pred odhodom od doma za pojasnila na našo najstarejšo firmo

Zwilchenbart, Basel (Švica) Centralbahnplatz 9.
 Za dobro in hitro ekspedicijo se garantira.

Prosiva zahtevati listke!!

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, stavbne nosilje, vsakovrstne okove, železje, strojna okna, ceri za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber **kuhinjskega in hišnega orodja, pečij, štampilnikov** po brezprimerno nizkih cenah.

Največja trgovina z železjem
Konjedic & Zajec v Gorici
 pred nadškojijo št. 11.

Edina zaloga stavbnih nosilcev v Gorici.
Pocinkana žica za vinograde po znanih cenah!
Pozor!
Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 K blaga.

Prosiva zahtevati listke!!

Eksport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbna dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Podružnica v Spiljetu. Zastopstvo v Orijentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Lekarnarja A. THIERRY-jev
BALZAM pristen le z varstveno znamko zelena nuna.

Najstarejše ljudsko sredstvo proti prsnim in pljučnim boleznim, kašlju, riganju, želodčnemu krču, slabemu teku, kiselim, zgagi, zaprtju, napihovanju, influenci, ranam, zobobolu itd. Franko na vsako pošto z zabojem vred: 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic 5 K, 60 malih ali 30 dvojnatih steklenic 15 K.

Jedino pristno **Centifolijno mazilo.**
 (Mazilo iz cvetlic tavcentrož.)

Najmočnejše čistilno mazilo sedanosti. Učinkuje gotovo pri zastarelih bolečinah in ranah. Stane s spremnico in poštino vred: 2 lončka K 3-60. Pri tvoj edino iz lekarne pri angelju varuhu A. THIERRY-ja v Pregradi pri Rogatcu-Slatini kamor naj se naslavljajo naročila. Da ta zdravila gotovo učinkujejo ter so nenadomestna pričuje brošurica s tisočimi zahvalnimi pismi, ki je pridjana zastoj balzamu, ali se isti dopišlje posebej na zahtevo.

Nova slikarska obrt

v Gorici, ulica Morelli št. 9.

Najzanesljiveje izvrševanje pléskarskih, lakirarskih, napisnih in soboslikarskih strokovnih del. Specijalitete v imitaciji lesovja.

Svojim rojakom v mestu in na deželi se za mnogobrojna naročila toplo priporoča udani

Jos. Makovec.

Andrej Fajt
 pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.
 filijalka v isti ulici št. 20.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.
 Za velike noč priporoča gorliške pince, počice itd.

Ogrska **cvetlična paprika**

iz Segedina I. vrste, sladka, garantir. pristna, priznana izvrstne vrste. Lastni pridelek kg za K 5. Razpošilja po povzetju od 1 kg dalje franko. Nadaljne posebnosti: slanina, ogrski salami itd se zaračunajo najceneje.

Razpošiljalnica vsakovrstnih deželnih pridelkov
 Haupt A. Rudolf
 Budimpešta (Ogrsko) VII. Ovodagasse 22

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjžico, o teh boleznih. Dobiva se zastoj in franko v priv. Schwannen-Apoteke, Frankfurt a. M.
 Ceniki zahtevano brezplačno.